

POSTANOWIENIE

Dnia 18 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z powództwa P. Sp. z o.o. z siedzibą w Z.,
przeciwko J.M.,
o naprawienie szkody wynikłej z czynu niedozwolonego,
na skutek zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 stycznia 2024 r.,
wniosku powoda o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Zamościu L.B. od
orzekania w sprawie o sygn. akt [...],

pozostawia wniosek bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

P. Sp. z o.o. z siedzibą w Z., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika adwokata M.W. (dalej: „wnioskodawca”), pismem z 16 listopada 2023 r., na podstawie art. 49 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1550 z o późn. zm.; dalej: „k.p.c.”), wystąpił z wnioskiem o wyłączenie sędziego Sądu Okręgowego w Zamościu L.B. (dalej: „SSO - L.B.”) od rozpoznania sprawy o sygn. [...]. Ponieważ w ocenie wnioskodawcy SSO - L.B. została powołana przez „neo-KRS”, w konsekwencji czego zachodzą wątpliwości co do jej bezstronności.

Sąd Okręgowy w Zamościu postanowieniem z 23 listopada 2023 r., [...], na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1093 ze zm., dalej: „u.SN”) w zw. z art. 42a § 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (tekst jedn. Dz. U. z

2023 r., poz. 217 z późn. zm.; dalej: „p.u.s.p.”), ten wniosek przekazał Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy w Zamościu przekazał wniosek o wyłączenie SSO - L.B. do Sądu Najwyższego na podstawie art. 26 § 2 u.SN. Zgodnie z tym przepisem, do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Jako podstawę wniosku o wyłączenie wnioskodawca wskazał okoliczność rekomendowania SSO - L.B. przez Krajową Radę Sądownictwa, ukształtowaną zgodnie z przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3). Wnioskodawca nie wskazał poza tym żadnych innych okoliczności, które jego zdaniem miałyby się świadczyć o braku bezstronności i niezależności sądu.

Wykładnia art. 49 § 1 k.p.c. pozwala na sformułowanie dwóch przesłanek, które umożliwiają uwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego. Po pierwsze, może to nastąpić, gdy w okolicznościach konkretnej sprawy występuje obiektywna, a więc weryfikowalna, wątpliwość co do jego bezstronności (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 maja 2022 r., II CSKP 288/22). Po drugie, gdy wątpliwość ta ma charakter uzasadniony (postanowienie Sądu Najwyższego z 16 grudnia 2019 r., II CO 208/19). Należy przy tym podkreślić, że nie jest wystarczające subiektywne przekonanie wnioskodawcy o braku bezstronności sędziego. Z uwagi na przyjętą przez ustawodawcę konstrukcję tej instytucji, niezbędne jest oparcie się na obiektywnych, racjonalnych i dających się zweryfikować okolicznościach

konkretnej sprawy przemawiających za wyłączeniem sędziego od jej rozpoznania (postanowienie Sądu Najwyższego z 28 listopada 2022 r., I NWW 130/21). To na wnioskodawcy ciąży obowiązek wykazania wystąpienia *ad casum* tych przesłanek (postanowienie Sądu Najwyższego z 1 lutego 2023 r., I NWW 246/22).

Zredagowany w niniejszej sprawie wniosek o wyłączenie sędziego ma abstrakcyjny charakter, to znaczy nie odnosi się do żadnych konkretnych okoliczności związanych ze sprawą [...]. Podnoszone przez wnioskodawcę wątpliwości co do bezstronności SSO - L.B. nie mogą samodzielnie stanowić podstawy wyłączenia sędziego. Dokonana w niniejszej sprawie analiza wniosku o wyłączenie sędziego, wskazuje, że osią przyjętej argumentacji podważającej bezstronność sędziego są wątpliwości wobec prawidłowości powołania na urząd sędziego sądu okręgowego.

Podkreślić w tym miejscu należy, na co wyraźnie i słusznie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że art. 49 k.p.c. nie stanowi podstawy wyłączenia w oparciu o zarzuty kwestionujące prawidłowość powołania sędziego przez Prezydenta na podstawie art. 179 Konstytucji RP (postanowienie Sądu Najwyższego z 24 lutego 2021 r., I NWW 112/20). Zgodnie bowiem z brzmieniem art. 26 § 2 zd. 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r., poz. 1093 z późn. zm.; dalej: „u.SN.”), do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. W myśl zaś art. 26 § 3 u.SN wniosek, o którym mowa w § 2, pozostawia się bez rozpoznania, jeżeli obejmuje ustalenie oraz ocenę zgodności z prawem powołania sędziego lub jego umocowania do wykonywania zadań z zakresu wymiaru sprawiedliwości.

W świetle argumentacji zawartej we wniosku przypomnieć należy, że procedura powołania Krajowej Rady Sądownictwa, a tym samym jej pozycji ustrojowej, była przedmiotem kontroli konstytucyjnej przeprowadzonej przez Trybunał Konstytucyjny, którego orzeczenia w myśl art. 190 ust. 1 Konstytucji RP mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne. Są nimi związane

zatem wszystkie podmioty występujące w obrocie prawnym, w tym także organy stosujące prawo (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2022 r., I NWW 142/22). W efekcie kontroli konstytucyjnej, przepisy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018, poz. 3), wyrokiem z 25 marca 2019 r., K 12/18 uznane zostały za zgodne z art. 187 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 w związku z art. 2, art. 10 ust. 1 i art. 173 oraz z art. 186 ust. 1 Konstytucji RP. Skutki tego rozstrzygnięcia Trybunału Konstytucyjnego wiążą zatem także Sąd Najwyższy (wyrok Sądu Najwyższego z 2 sierpnia 2018 r., III PK 71/17). Powołany przez Prezydenta RP sędzia jest prawidłowo umocowany do wykonywania funkcji jurydycznych, a postępowania z jego udziałem nie są obarczone wadliwością, której źródłem ma być w taki czy inny sposób ukształtowana procedury powołania. W świetle aktualnie obowiązujących przepisów nie ma możliwości kwestionowania prawidłowości powołania sędziego przez Prezydenta RP.

Z uwagi na fakt, że w niniejszej sprawie kwestionowana była prawidłowość powołania sędziego, bez odwołania się do konkretnych okoliczności sprawy, które uzasadniałyby brak bezstronności, w świetle przytoczonych powyżej przesłanek, konieczne było pozostawienie wniosku o wyłączenie sędziego bez rozpoznania.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 26 § 3 u.SN. orzekł jak w sentencji.

[as]

